

ΚΕΦ. 1.8. ΤΟ ΦΡΑΓΚΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΥΠΟ ΤΙΣ ΔΥΝΑΣΤΕΙΕΣ ΤΩΝ ΜΕΡΟΒΙΓΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΡΟΛΙΔΩΝ

1. Η ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΜΕΡΟΒΙΓΓΕΙΩΝ ΚΑΙ Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Μεροβίγγειοι

Κλόβις Α' (τέλη 5ου αι.): ασπάζεται τον παπικό χριστιανισμό, προσεταιρίζεται τους γαλατορωμαίους επισκόπους

Κλοθάριος Α': συνενώνει τα φραγκικά βασίλεια (588), επεκτείνει τη φραγκική κυριαρχία

Διάδοχοι: συγκρούσεις μεταξύ τους, παραχωρήσεις εδαφών σε αριστοκράτες, αδιάκοποι πόλεμοι, εισβολές άλλων βαρβαρικών φύλων (Άβαροι:→ Λομβαρδοί,)

Καρολίδες

Κάρολος Μαρτέλος: Τυπικά μαγιорδόμος, ουσιαστικά κυβερνά (μετά το θάνατο του μεροβίγγειου Τιερύ Δ')

Πεπίνος ο Βραχύς:

751: βασιλιάς των Φράγκων 754: πατρίκιος Ρωμαίων (πάπας Στέφανος Β')

Νίκη επί Λομβαρδών, ενίσχυση φράγκικης κυριαρχίας

Βασίλειο των Φράγκων: το σημαντικότερο βαρβαρικό κράτος της δυτικής Ευρώπης

- ιδρυτής: Χλωδοβίκος, ο γενάρχης της δυναστείας των Μεροβιγγείων (τέλη 5^{ου}, αρχές 6^{ου} αι.)
- διάδοχοι Χλωδοβίκου: εμφύλιοι πόλεμοι → διάσπαση φραγκικού κράτους
  - ⇒ υποχώρηση εμπορίου, βιοτεχνίας
  - εγκατάλειψη οδικού δικτύου
  - παρακμή πόλεων
  - ⇒ αποδυνάμωση Θεσμού βασιλείας → ανάδειξη περιφερειακών πολιτικών δυνάμεων, όπως η εκκλησία

2. ΟΙ ΚΑΡΟΛΙΔΕΣ ΚΑΙ Η ΑΚΜΗ ΤΗΣ ΦΡΑΓΚΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ

732: ο αυλάρχης (majordomus) Κάρολος Μαρτέλος (γόνος ισχυρής αριστοκρατικής οικογένειας) αναχαίτισε την προέλαση των Αράβων στο Πουατιέ ⇒ ιδρυτής νέας δυναστείας, της δυναστείας των Καρολιδών. (ήδη ο πάπας Ζαχαρίας έχει αναγνωρίσει τον Κάρολο Πουατιέ ως πραγματικό βασιλιά των Φράγκων)

754: ο πάπας απειλείται από τους Λογγοβάρδους, που ετοιμάζονται να βαδίσουν κατά της Ρώμης ⇒ ο πάπας (Στέφανος Β') στρέφεται στους Φράγκους και στέφει το γιο του Κάρολου Μαρτέλου Πιπίνο «ελέω Θεού» βασιλέα των Φράγκων. Ο Πιπίνος και οι γιοι του ονομάστηκαν πατρίκιοι των Ρωμαίων → αναλάμβαναν την υποχρέωση να προστατεύουν το παπικό κράτος.

⇒

- η παπική ευλογία προσέδωσε μεγάλο ηθικό κύρος στη φραγκική βασιλεία
- με τη στέψη αυτή επικράτησε στην Ευρώπη η αντίληψη της «ελέω Θεού βασιλείας»

⇒ ο Πιπίνος ο Α΄ δώρισε στην Αγία Έδρα την περιοχή από τη Ραβέννα ως τη Ρώμη
→ πυρήνας του παπικού κράτους

⇒

- ο παπισμός συνδέθηκε στενά με το βασίλειο των Φράγκων
- το χάσμα μεταξύ Ανατολής και Δύσης που είχε αρχίσει να ανοίγει με την εικονομαχία, έγινε τώρα πιο βαθύ.

(για πρώτη φορά απευθύνεται χριστιανός επίσκοπος σε εκπρόσωπο της Δύσης, για βοήθεια → τον αναγνωρίζει ως προστάτη της Χριστιανοσύνης

-Στέφανος Β΄ :Δωρεά Κωνσταντίνου)

Όταν πέθανε ο Πιπίνος το Φραγκικό βασίλειο περιλάμβανε τη σημερινή Γαλλία και ένα μέρος της σημερινής Γερμανίας.

Κάρολος (διάδοχος Πιπίνου): κατέκτησε πολλά εδάφη και επεξέτεινε σημαντικά την επικράτειά του. Για να ενισχύσει τη ν εσωτερική οργάνωση του κράτους πήρε τα εξής μέτρα:

- Διαίρεσε τη φραγκική επικράτεια σε 200 περίπου κομητείες (*κόμητες* =ασκούν, με τη βοήθεια των επισκόπων, τη στρατιωτική και πολιτική διοίκηση· συγχρόνως ήταν φοροεισπράκτορες και δικαστές
- Καθιέρωσε το θεσμό των *βασιλικών απεσταλμένων*: επέβλεπαν την εφαρμογή των νόμων και των διαταγμάτων που εξέδιδε.
- Προχώρησε σε εκκλησιαστική μεταρρύθμιση ⇒ η εκκλησία απέτελεσε έκτοτε παράγοντα συνοχής και ενότητας

774: ο Κάρολος κατέλυσε το κράτος των Λογγοβάρδων ⇒ το φραγκικό κράτος ισχυροποιήθηκε υποσκελίζοντας τα υπόλοιπα γερμανικά βασίλεια ⇒ ο Κάρολος εξουσιάζει ένα κράτος με πολλούς λαούς.

3. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΣΩΝ

Αρχικά διπλωματική προσέγγιση με το Βυζάντιο ⇒ 781 αρραβώνες Κωνσταντίνου Στ΄ με τη Ροτρούδη, κόρη του Καρόλου · τα συνοικέσια ακυρώθηκε, γιατί οι σχέσεις των δύο κρατών οδηγήθηκαν σε ρήξη.

Ο πάπας Λέοντας ο Γ΄ ζήτησε τη βοήθεια του Κάρολου λόγω εσωτερικών διαμαχών ⇒ υπόσχεται να τον στέψει αυτοκράτορα

⇒

800 μ. Χ. , Χριστούγεννα. Ο πάπας στέφει στο ναό του Αγίου Πέτρου τον Κάρολο, σύμφωνα με το βυζαντινό τυπικό *μέγα και ειρηνοποιό αυτοκράτορα, κυβερνήτη του Ρωμαϊκού κράτους*. Ο Κάρολος επιλέγει το Άαχεν ως πρωτεύουσά του.

⇒

από το 800 κ. ε συνυπάρχουν δυο αυτοκρατορίες , μια ανατολική και μια δυτική.

⇒

αντίδραση από το Βυζάντιο: η στέψη του Καρόλου θεωρήθηκε ως σκάνδαλο και σφετερισμός των νόμιμων και αποκλειστικών δικαιωμάτων των βυζαντινών αυτοκρατόρων στη ρωμαϊκή κληρονομιά και μάλιστα στο δικαίωμα χρήσης του όρου «βασιλιάς των Ρωμαίων» ⇒ η διάσταση μεταξύ Ανατολής και Δύσης επεκτάθηκε και στην πολιτική σφαίρα

ο Κάρολος πέτυχε συμβιβασμό με τον βυζαντινό αυτοκράτορα

Η φράγκικη μοναρχία αναγνωρίζεται ως η μόνη εγγυήτρια του χριστιανικού κόσμου. Ο Καρλομάγνος θεωρείται διάδοχος του Κων.νου Α΄ . Οι λόγιοι του ανακτόρου ου δημιουργούν την έννοια του «imperium christianum». Ο Κάρολος παίρνει τα κλειδιά του Πάναγιου τάφου από τον Πάτριάρχη Ιεροσολύμων

Ο Κάρολος θα στείλει πρεσβεία στην Κων'λη για να ζητήσει σε γάμο την Ειρήνη. Ο Νικηφόρος Φωκάς τον αποπέμπει σκαιότατα

4. Η ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ

Μετά το θάνατο του Καρόλου η ενότητα του κράτους του (Γαλατία, Γερμανία, Ιταλία) άρχισε να κλυδωνίζεται.

Ο διάδοχος του Καρόλου Λουδοβίκος ο Ευσεβής διέπραξε σοβαρά λάθη που έπληξαν σοβαρά το κύρος της αυτοκρατορίας

⇒ μετά το θάνατό του (840) οι τρεις γιοι του χωρίζουν την αυτοκρατορία με τη συνθήκη του Βερντέν:

Ο Λουδοβίκος: τα εδάφη ανατολικά του Ρήνου

Ο Κάρολος ο Φαλακρός: τις περιοχές της σημερινής Γαλλίας

Ο Λοθάριος: μια περιοχή που εκτεινόταν από το σημερινό Βέλγιο μέχρι τη σημερινή Ιταλία

⇒

βάση των σημερινών κρατών : Γερμανίας, Γαλλίας, Ιταλίας .

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A

1. Ποιος ήταν ο ιδρυτής του βασιλείου των Φράγκων;
2. Ποια ήταν η κατάσταση του φραγκικού κράτους μετά το θάνατο του ιδρυτή του;
3. Ποιος και πότε αντικατέστησε στην εξουσία τους Μεροβίγγειους; Ποιας δυναστείας είναι ο ιδρυτής;
4. Πώς, και για ποιους λόγους, διαμορφώνονται οι σχέσεις του πάπα με τους Φράγκους από το β΄ μισό του 8^{ου} αι;
5. Ποιες οι συνέπειες της στέψης του Πιπίνου από τον πάπα Στέφανο Β΄ το 754 μ. Χ. ;

6. Ποιος ήταν ο σημαντικότερος εκπρόσωπος της δυναστείας των Καρολιδών; Ποιες ήταν οι σημαντικότερες πολιτικές και διοικητικές αλλαγές που έκανε στο φραγκικό κράτος;
7. Πώς , και για ποιους λόγους, διαμορφώνονται οι σχέσεις μεταξύ φραγκικού κράτους και βυζαντινής αυτοκρατορίας μετά το 800 μ. Χ.;
8. Πως διαμορφώνεται η κατάσταση στο κράτος των φράγκων μετά το θάνατο του Καρόλου;

B.

1. Ερώτηση 1 του βιβλίου σας (σελ. 31)
2. Να σχολιάσετε τη στάση των Βυζαντινών στη στέψη του Καρλομάγνου (γραπτά)